

Na osnovu čl. 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), člana 13, st. 3. Zakona o zaštiti žiranata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 100/13) i člana 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH na 56. sjednici održanoj dana 18.03.2014. godine, donosi

ODLUKU O USLOVIMA ZA PROCJENU I DOKUMENTOVANJE KREDITNE SPOSOBNOSTI

Član 1.

- (1) Ovom odlukom se propisuju uslovi za procjenu i dokumentovanje kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, za kredite koje odobrava banka u kojima je žirant instrument osiguranja kredita.
- (2) Glavni dužnik, sudužnik i žirant mogu biti fizičko i pravno lice.
- (3) U smislu ove Odluke pojedini pojmovi imaju značenje utvrđeno u članu 4. Zakona o zaštiti žiranata u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.

- (1) Banka je dužna da donese i provodi interne politike i procedure za ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta i dokumentovanje kreditnih aktivnosti, koje će biti usvojene od strane nadležnih organa banke i koje će biti predmet periodične procjene i revidiranja u skladu sa rezultatima procjene, a najmanje jednom godišnje.
- (2) Prije odobravanja kredita i drugih plasmana, banka je dužna da procijeni kreditnu sposobnost, glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, uzimajući u obzir minimalne zahtjeve iz ove odluke i iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, te kriterije koje je utvrdila u internim aktima.
- (3) Banka je dužna da dokumentuje kreditne aktivnosti u skladu sa Zakonom, Odlukom o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka, ovom Odlukom kao i internim aktima Banke.

Član 3.

- (1) Prije zaključivanja ugovora o kreditu, banka je dužna procijeniti kreditnu sposobnost i kreditnu istoriju glavnog dužnika, sudužnika i žiranta na osnovu odgovarajuće dokumentacije i podataka dobijenih od svih učesnika u kreditnom odnosu, uvidom u centralni registar kredita (CRK) i druge kreditne registre, uz pisanu saglasnost lica na kojeg se podaci iz registra odnose, kao i drugih javnih registara i baze podataka.
- (2) Ako se ugovorne strane saglase da se kreditno zaduženje korisnika kao glavnog dužnika poveća ili produži trajanje kreditne obaveze, banka je dužna ponovo procijeniti kreditnu sposobnost glavnog dužnika, sudužnika i žiranta, prije bilo kakvog povećanja ukupnog iznosa kredita ili produženja trajanja kreditne obaveze.

- (3) Prije zaključivanja ugovora o kreditu banka je dužna da glavnog dužnika, sudužnika ili žiranta međusobno informiše i upozna sa dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti, uz njihovu prethodnu pisanu saglasnost.
- (4) Ukoliko jedno lice nije saglasno da se dobijeni podaci i dokumentacija za procjenu njegove kreditne sposobnosti saopće drugim licima, banka je dužna s tom činjenicom upoznati druga lica. U slučaju da glavni dužnik, nije saglasan da se sa dobijenim podacima i dokumentacijom za procjenu njegove kreditne sposobnosti upoznaju sudužnik i žirant, banka je dužna u kreditnom dosjeu osigurati pismene izjave sudužnika i žiranta da su isti upoznati i saglasni sa ovom činjenicom.
- (5) Podaci o kreditnoj sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta moraju biti sastavni dio kreditnog dosjea.

Član 4.

- (1) Ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika – fizičkog lica, banka je dužna vršiti naročito na osnovu analize:
  - a) stepena kreditne zaduženosti glavnog dužnika, koja se utvrđuje kao odnos ukupnih mjesečnih kreditnih obaveza i redovnih mjesečnih neto primanja tog dužnika (potvrda o mjesečnoj plaći i ovjerena prijava ukupnih godišnjih prihoda);
  - b) njegove kreditne istorije, odnosno urednosti u izmirenju ranije ugovorenih kreditnih obaveza;
  - c) procjene tekućih i budućih finansijskih mogućnosti glavnog dužnika, koja treba biti bazirana na ukupnim prihodima domaćinstva i prosječnim troškovima domaćinstva. Navedene procjene trebaju biti bazirane na iznosima prihoda i rashoda koji se mogu provjeriti i dokumentovati. Pri procjeni tekućih finansijskih mogućnosti glavnog dužnika, banka treba da pokaže da je primijenjen adekvatan nivo konzervativnosti pri procjeni varijabilnih elemenata prihoda koji su uzeti u obzir (npr. varijabilni elementi prihoda od zakupnina i slično ne treba da budu uzeti u obzir, kako bi se uvažila mogućnost da oni neće biti realizovani) i
  - d) mogućeg utjecaja budućih potencijalnih obaveza, koje je glavni dužnik već preuzeo, a naročito kreditnih obaveza, gdje je glavni dužnik već žirant ili je dao neki drugi oblik ličnog jemstva.
- (2) Pod ukupnim mjesečnim kreditnim obavezama iz stava (1.) ovog člana, podrazumijeva se zbir mjesečnih obaveza po kreditima (prema bankama, MKO i drugim finansijskim institucijama) i kreditnim karticama (mjesečna obaveza od ukupnog odobrenog kredita po karticama), mjesečnih obaveza po već aktiviranim jemstvima po kreditima i mjesečnih obaveza iz ugovora o lizingu, s tim što banka u ukupne mjesečne kreditne obaveze, u skladu sa svojim aktima, može uključiti i druge obaveze fizičkog lica (trenutne i potencijalne).
- (3) Banka je dužna da u svojim internim aktima utvrdi maksimalno dozvoljene limite stepena kreditne zaduženosti glavnog dužnika-fizičkog lica u odnosu na njegova redovna mjesečna neto primanja, pri čemu stepen kreditne zaduženosti glavnog dužnika-fizičkog lica uključujući i kreditni iznos za koji se vrši ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika, ne može da optereti redovna mjesečna neto primanja u većem iznosu od onog koji je utvrđen u Zakonu o izvršnom postupku i Zakonu o radu.
- (4) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičkog lica, ima i sudužnik fizičko lice, banka je dužna da provede i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika u skladu sa stavom (1.) ovog člana. Banka može u ukupna redovna mjesečna neto primanja glavnog dužnika uključiti i redovna mjesečna neto primanja sudužnika vodeći računa o limitima iz stava (3.) ovog člana.

- (5) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičkog lica, ima i žiranta – fizičko lice, banka je dužna da provede i ocjenu kreditne sposobnosti tog žiranta u skladu sa stavom (1.) ovog člana, imajući u vidu da u slučaju otplate kredita od strane žiranata/žiranta visina rate ne smije prelaziti trećinu redovnih mjesečnih neto primanja svakog žiranta pojedinačno.
- (6) U slučaju da se ugovara kreditni odnos koji osim glavnog dužnika fizičkog lica ima i sudužnika i/ili žiranta pravno lice, banka je dužan da provede i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika i/ili žiranta u skladu sa članom 5., stav (1) ove odluke.
- (7) Ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika, sudužnika i žiranta sa dokumentacijom koja potvrđuje provedenu ocjenu iz st. (1), (4), (5) i (6) ovog člana je sastavni dio kreditnog dosjea glavnog dužnika -fizičkog lica.
- (8) U smislu ovog člana kao glavni dužnik – fizičko lice, podrazumijevaju se i fizička lica koja uzimaju kredit za obavljanje samostalne djelatnosti.

Član 5.

- (1) Ocjenu kreditne sposobnosti glavnog dužnika – pravnog lica, Banka je dužna vršiti naročito na osnovu analize:
  - a) pokazatelja profitabilnosti;
  - b) pokazatelja likvidnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive;
  - c) adekvatnosti novčanih tokova sa aspekta izmirenja obaveza;
  - d) pokazatelja finansijske strukture, a prije svega stepena zaduženosti;
  - e) privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakterisitika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja;
  - f) njegove kreditne istorije, odnosno urednosti u izmirenju ranije ugovorenih kreditnih obaveza;
  - g) procjena tekućih finansijskih mogućnosti korisnika kredita koja treba da bude bazirana na iznosima prihoda i rashoda koji se mogu provjeriti, pri čemu treba da je primijenjen adekvatan nivo konzervativnosti pri procjeni varijabilnih elemenata prihoda koji su uzeti u obzir i dr.
- (2) Na osnovu ocjene kreditne sposobnosti glavnog dužnika pravnog lica, u skladu sa stavom (1) ovog člana, banka treba biti uvjerena i može pokazati da je glavni dužnik pravno lice, kreditno sposoban da servisira svoje tekuće i buduće kreditne obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.
- (3) U slučaju da se ugovora kreditni odnos koji osim glavnog dužnika pravnog lica, ima i sudužnika i/ili žiranta pravno lice, banka je dužna da provede i ocjenu kreditne sposobnosti sudužnika u skladu sa stavom (1.) ovog člana. Banka može kreditnu sposobnost utvrđivati za dužnika i sudužnika zajedno.
- (4) U slučaju da se ugovora kreditni odnos koji osim glavnog dužnika pravnog lica, ima i sudužnika i/ili žiranta fizičko lice, banka je dužna da provede i ocjenu kreditne sposobnosti tog sudužnika i/ili žiranta u skladu sa članom 4., st. (1) ove odluke.
- (5) Ocjena kreditne sposobnosti glavnog dužnika - pravnog lica sa dokumentacijom koja potvrđuje provedenu ocjenu iz st. (1), (3) i (4) ovog člana je sastavni dio kreditnog dosjea glavnog dužnika pravnog lica.

Član 6.

Odredbe ove odluke primjenjuju se i na sva druga fizička i pravna lica koja na bilo koji način pristupaju ili preuzimaju obaveze iz kredita ili garantuju za iste.

Član 7.

- (1) Banke su dužne da usklade svoje poslovanje sa ovom odlukom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.
- (2) Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj: U.O.-56-8/14
Sarajevo, 18.03.2014. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

Rajka Topčić, dipl. ecc., s.r.